T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/636
KARAR NO : 2019/655
KARAR TR : 21.10.2019

ÖZET: 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 14. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi uyarınca Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesinin gerek-tiği hk.

K A R A R

Davacı : Ş.Marketler Tic. A.Ş.
Vekili : Av. H.Ş.
Davalı : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. S.B.

O L A Y : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Giresun Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün 13.06.2017 gün ve 36623435-309.3-2152 sayılı işlemi ile, Giresun Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüğünce verilen bilgiye göre, davacı şirkete ait işyerinde 20.02.2015 tarihinde meydana gelen ve sigortalı N.A. isimli çalışanın yaralanması ile sonuçlanan iş kazasının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 14. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen sürede kuruma bildirilmediğinin anlaşıldığından bahisle, söz konusu Kanun'a aykırılık yapıldığı nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi uyarınca davacı adına 2.466,00 TL idari para cezası verildiği davacıya bildirilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekili, süresi içinde görev itirazında bulunmuştur.

ORDU İDARE MAHKEMESİ: 20.11.2017 gün ve E:2017/940 sayı ile; 6331 sayılı Kanun'da, bu Kanun'un 14. maddesinde belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezalarının doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verileceğinin belirtildiği, Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde de 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş olup, sözü edilen 102. maddede ise, idari para cezalarına karşı idari yargı yerine itiraz edileceği düzenlenmek suretiyle itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterildiği, görevli yargı kolunun işlemi tesis eden merciye göre değil Kanun hükümleri uyarınca işlemi tesis etmesi gereken merciye göre belirlenmesi gerektiği açık olduğundan, dava konusu işlemi tesis etme konusunda yetkili olan Sosyal Güvenlik Kurumunca verilmesi gereken para cezasının görülmesinde idari yargının görevli olduğu sonucuna ulaşılmış olduğu açıklanarak, davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; 11.04.2018 gün ve YY-2018/4889 sayı ile, 6331 sayılı Kanun'un 14 ve 26. maddelerinde yer alan düzenlemeler ile Uyuşmazlık Mahkemesinin, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 14. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi uyarınca Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nce verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği yolunda vermiş olduğu 08.05.2017 gün ve E:2017/288, K:2017/325 sayılı kararı uyarınca, somut olayda, 6331 Kanun uyarınca, Giresun Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verilen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6331 sayılı Kanun'da da bu Kanun uyarınca Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verilen para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşıldığından, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek, 2247 sayılı Kanun'un 10 ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Ordu İdare Mahkemesi'nin 12.09.2019 gün ve E:2017/940 sayılı ara kararı ile "Mahkemenin E:2017/940 sayılı dosyası hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 11.04.2018 tarih, YY-2018/4889 sayılı kararı ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine karar verildiği anlaşıldığından, dosya hakkında herhangi bir karar verilip verilmediği ve akıbetinin sorulması hususunun Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na arz edilmesine" şeklinde Uyuşmazlık Mahkemesinden dosyanın akıbetinin sorulması üzerine, Mahkememiz kayıtlarının incelenmesi sonucunda, dosyanın Mahkememize gönderilmediği görülerek, Ordu İdare Mahkemesi ile yapılan görüşmeler sonucunda dava dosyasının Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca Ordu İdare

Mahkemesine gönderildiği anlaşılmış ve dava dosyası 16.9.2019 gün ve E:2017/940 sayılı yazı ile Mahkememize gönderilmiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca Danıştay Başsavcısının yazılı düşüncesi alınmamıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 21.10.2019 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Davalı vekilinin anılan Yasa'nın 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddesinde belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddesinde öngörülen biçimde davada olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 6331 sayılı Kanun'un 14. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi" başlığı altında düzenlenen 14. maddesinde, "(1) İşveren;

a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.

b) İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler.

(2) İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:

a) İş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde.

b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde.

(3) İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

(4) Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir" denilmiş;

"İdari para cezaları ve uygulanması" başlığı altında düzenlenen 26. maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Kanunun;

(……)

e) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir yükümlülük için ayrı ayrı bin beş yüz Türk Lirası, ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene iki bin Türk Lirası, dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen sağlık hizmeti sunucuları veya yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına ikibin Türk Lirası, (……)

idari para cezası verilir." denilmiş; aynı maddenin ikinci fıkrasında,

"(Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları hariç gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş Kurumu il müdürünce verilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için uygulanan idari para cezaları hariç tahsil edilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları ise doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102nci maddesi hükümleri uygulanır. Verilen diğer idari para cezaları tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir. İdari para cezaları tüzel kişiliği bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları adına da düzenlenebilir." hükmü yer almış;

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102. maddesinde ise,

"(.....)

İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (.....)" denilmiştir.

Olayda, davanın, Giresun Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüğü tarafından, Giresun Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne, N.A. isimli çalışanın yaralanması ile sonuçlanan iş kazasının 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 14. maddesinde belirtilen sürede Kuruma bildirilmediğinin, aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi uyarınca işlem yapılmak üzere bildirilmesi üzerine, Giresun Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından davacı şirket adına 6331 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 6331 sayılı Kanun'da ise, idari para cezası verilecek hususların düzenlendiği ancak, idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer

verilmediği, ayrıca, bu Kanun uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı anlaşılmıştır.

Öte yandan, 30.3.2005 gün ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değişik 3. maddesinde ise, "(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fikrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer Kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca, Giresun Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verildiği, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6331 sayılı Kanun'da da bu Kanun uyarınca Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verilen para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ordu İdare Mahkemesince verilen 20.11.2017 gün ve E:2017/940 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin, Ordu İdare Mahkemesince verilen 20.11.2017 gün ve E:2017/940 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 21.10.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Başkan<br>Hicabi<br>DURSUN | Üye<br>Şükrü<br>BOZER | Üye<br>Mehmet<br>AKSU | Üye<br>Birol<br>SONER |
| | Üye<br>Aydemir<br>TUNÇ | Üye<br>Nurdane<br>TOPUZ | Üye<br>Ahmet<br>ARSLAN |